

самарали фойдаланишни ташкил этишга қаратилган. Болаларни интернет билан саводли ишлашга ўргатувчи маҳсус дастурлар ишлаб чиқилиши лозим. Бу дастурларда ўзбек мuloқot одатининг тарихий шакллари ҳамда замонавий шакллари уйгунаштирилиши болар нутқига интернет таъсирини анча ижобий томонга ўзгартиради ва мuloқotнинг бугунги кун учун фаол шакли бўлган интернет мuloқot ҳамда анъанавий мuloқot ўртасидаги бўшлиқни тўлдириш билан авлодлар орасидаги мuloқot бўшлиғини ҳам тўлдиради.

Адабиётлар:

1. Васяева, Е.А. Влияние интернета на речь подростков// <https://infourok.ru>

262

НамДУ илмий ахборотномаси - Научный вестник НамГУ 2021 йил 12-сон

2. Белинская, Е. П.(2001). Интернет и идентификационные структуры личности.– Интернет-публикация: <http://psynet.carfax.ru/texts/bel4.htm>.
3. Бергельсон М. Б.(1999). Языковые аспекты виртуальной коммуникации.– Интернет-публикация: <http://www.rik.ru/vculture/seminar/index.html>
4. Береговская, Э.М.(1996).Молодёжный сленг: формирование и функционирование// Вопросы языкоznания. – М. - №3. – С.32-41.
5. Шаҳобиддинова, Ш.Ҳ., Юлдашева Ш.Ҳ.(2018) Интернет мuloқot ва унинг тадқиқига доир айrim мuloҳазалар // Андижон давлат университети Илмий хабарномаси – Андижон - №2.- Б.85-88

INGLIZ YOZUVCHISI TOMAS ELIOT ASARLARIDA SHE'RIY DRAMANING O'RNI.

Aziza Ikramova Aminovna, tayanch doktorant

Buxoro davlat universiteti

Aziza.ikramova88@mail.ru, +998905113388

Annotatsiya: Usbu maqolada 20 asrning boshlarida dramaturgiya yo`nalishida o`z hissasini qo`shtigan mashhur ingliz yozuvchisi Tomas Eliotning ijod yo`li hamda uning asarlarida she`riy dramanining o'rni haqida misollar keltirilgan. Bundan tashqari T.Eliotning pyessalari va spektakllarida she`riy dramani mohirona qo'llagani xususida ham fikrlar keltirilgan. Shu bilan birga boshqa 19-20 asar adiblarining she`riy dramaga qo`shtigan hissasi va muhokamalari maqolada ochib berilgan.

Kalit so`z: Dramaturgiya, ritorika, erkin vazn, she`riyat, drama, dialog, XX asr dramaturglari, she`riy drama, she`r ritmi, dramatic konvensiya.

РОЛЬ ПОЭТИЧЕСКОЙ ДРАМЫ В ТВОРЧЕСТВЕ АНГЛИЙСКОГО ПИСАТЕЛЯ ТОМАСА ЭЛИОТА.

Азиза Икрамова Аминовна,

базовый докторант,

Бухарский Государственный Университет

aziza.ikramova88@mail.ru, +998905113388

Аннотации: В этой статье приводятся примеры карьеры известного английского писателя Томаса Элиота, внесшего свой вклад в драматическое искусство в начале 20 века, а также роль поэтической драмы в его произведениях. Кроме того, в пьесах и спектаклях Т. Элиота содержатся идеи об умелом использовании поэтической драмы. В то же время статья раскрывает вклад и дискуссии 19-20 других писателей в поэтическую драму.

Ключевые слова: Драматургия, риторика, свободный вес, поэзия, драма, диалоги, драматурги XX века, поэтическая драма, поэтический ритм, драматическая условность.

THE ROLE OF POETIC DRAMA IN THE WORKS OF ENGLISH WRITER THOMAS ELIOT.

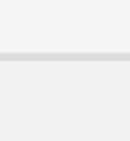
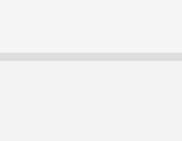
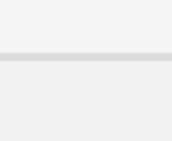
Aziza Ikramova Aminovna,

basic doctoral student,

Bukhara State University

aziza.ikramova88@mail.ru, +998905113388

263

Aziza Ikramova Aminovna,

basic doctoral student,

Bukhara State University

aziza.ikramova88@mail.ru, +998905113388

Annotation: This article gives examples of the career of the famous English writer Thomas Eliot, who contributed to the field of drama in the early 20th century, and the role of poetic drama in his works. In addition, T. Eliot's plays and performances contain ideas about the skillful use of poetic drama. At the same time, the article reveals the contributions and discussions of 19-20 other writers to the poetic drama.

Keywords: Dramaturgy, rhetoric, free weight, poetry, drama, dialogue, 20th century playwrights, poetic drama, poetic rhythm, dramatic convention.

XX asrning birinchi yarmida T. S. Eliot dramaturgiya sohasida sezilarli darajada o`z ta'sirini ko'rsatdi. Dramaga urinishdan ancha oldin, Eliot bu mavzuda doim tanqidiy fikrlar bildirgan. Shunisi e'tiborga loyiqliki, Eliotning dramaga qiziqishi, uning dramatik shakli bo'yicha qarashlari, o`z tajribalaridan ancha oldin bo'lgan. Uning she'riyatida dramaning sezilarli elementi ham borligi alohida e'tiborga ega.

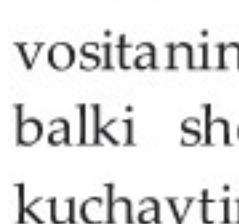
Eliotning she'riy drama haqidagi qarashlari qimmatli va ahamiyatli bo'lib, uni asosan "To'rt Elizabethlik dramatistlar", "Ritorika" va she'riy drama, "dialog va dramatik she'riyat", "she'riyat va drama va she'riy dramaning imkoniyati" mavzusidagi asarlarinida topish mumkin.

Tomas Eliot o`z ishining ustasi edi. Bir qancha mashhur asarlarning muallifi. Bundan tashqari beqiyos shogirdlarga ustozlik qilgan. Ko'plab namoyondalar T. Eliotning izdoshlari bo'lgan. Adib she'riy dramaga alohida e'tibor qaratgan. O`z asarlari, pyessalari va spektakllarida mohirona hamda ustalik bilan dramaning o'rnnini ko'rsata olgan. Eliotning fikricha she'riy drama ko'pincha nasriy dramadan ko'ra ko'proq narsaga erishishi mumkinligiga ishongan. She'riyat shunchaki dramaga bezak sifatida ishlatilmasligi kerak, aksincha, o'zini keskin oqlashi kerak. Shuningdek, nasrga mos keladigan mavzuni she'riy drama uchun tanlamaslik kerak, yoki sahna uchun, shunchaki dramatik qolipa o'ralgan nozik she'r bo'lmasligi kerak. Madaniyatli odamlarga zavq bag'ishlaydigan she'riyatdan qochish kerak, chunki bu ortiqcha deydi. Dramada she'rdan foydalanish sun'iy harakat bo'lgani uchun e'tiroz bildiriladi. Ammo sahnada qahramonlar aytg'an nasr oddiy nutqdan (lug'at, sintaksis va ritm bo'yicha) xuddi she'riyatdek uzoq hamda yuqori darajada ekanligini doim ta'kidlab kelgan. Nasr va she'r oddiy nutqdan tamomila ajratib turadi deydi, kundalik nutq doimo she'riyat va nasr darajasidan ancha past ekanligini o`z fikrlarida yozib qoldirgan.[1]

"Dramatik nasr she'r kabi sun'iydir va aksincha, she'r nasr kabi tabiiy bo'lishi mumkin". Tomoshabinlar spektakl va spektaklning tili haqida oldindan o'ylab topilgan she'r -tomoshaga ikkita alohida narsa sifatida yondashadilar, chunki u nasr oddiy nutqdan farq qilmaydi. Bu yomon, chunki dramatik nutqning ta'siri va zavqi behush bo'lishi kerak. Shu sababli, hozirgi zamonda bir xil asarda nasr va she'r aralashmasidan qochish kerak.[2]

18 asr so'ngida 20 asr boshlarida she'riyatga nisbatan noto'g'ri qarashlar mavjud bo'lsa, nasrdan oqilona foydalanish kerak deydi adib. She'riyat har bir vaziyatga va har bir sahnaga mos keladigan darajada moslashuvchan bo'lishi lozim, agarda she'rda tasvirlab bo'lmaydigan sahnalar bo'lsa, buning uchun she'riyatni yaxshiroq ishlab chiqish kerak yoki bunday sahnaning kiritilishidan qochish kerak.[3] Moslashuvchan she'riyat har doim she'r bo'lmaydi. "Faqt dramatik vaziyat shiddat darajasiga yetganida she'riyat tabiiy so'zga aylanadi, chunki bu holda his -tuyg'ularni ifodalash mumkin bo'lgan yagona til hisoblanadi".[4]

She'r ritmi ta'siridan tinglovchilar ongli ravishda his qilmasdan bahramand bo'lishlari uchun she'rni hamma vaqt davomida tushunib kelishlari lozim. Eliot "Hamlet" ning ochilish sahnasini dramada she'rdan foydalanishning mukammal namunasi sifatida misol keltiradi. Ortiqcha narsa yo'q va har bir satr dramatik muqarrarlik tuyg'usiga olib keladi. Tomoshabin ham

vositaning she'r yoki nasr ekanligini bilmaydi. She'r shaffof, tomoshabinlar she'riyatga emas, balki she'rning ma'nosiga e'tibor berishadi. Dramatik she'riyat sahnaning hissiy ta'sirini kuchaytiradigan musiqiy dizaynga ega. Eliot nasrda yozilgan, lekin aslida she'riy bo'lgan Synge pyessalariga ishora qiladi. Lekin nasrdagi she'riy pyesalarining ko'lami cheklangan. Dramatik she'rdan eng muhim narsalar mana shular deb aytish mumkin.

Tomas Eliot pyesalar yozishni boshlaganida, uning she'r yozish tajribasi katta foyda keltirmasligini tushungan. Aloqa muammosi she'riyatda bo'lgani kabi, she'riy dramada ham dolzarb emas. Dramaturgning yozganlari noma'lum va tayyor bo'lмаган tomoshabinlarga darhol ta'sir qilishi kerak va uni noma'lum aktyorlar va prodyuserlar izohlab, yo'l -yo'riq berishlari tabiiy hol. Shunday qilib, yozuvchi dramatik samaradorlik qonunini doimo yodda tutib, o'zini tuta bilish bilan shug'ullangan.

Nasrdan oqmona toyda latif sherkatiga kerak deydi achi. She'riyat har un vaziyatiga va har un sammaiga mos keladigan darajada moslashuvchan bo'lishi lozim, agar da she'rda tasvirlab bo'lmaydigan sahnalar bo'lsa, buning uchun she'riyatni yaxshiroq ishlab chiqish kerak yoki bunday sahnaning kiritilishidan qochish kerak.[3] Moslashuvchan she'riyat har doim she'r bo'lmaydi. "Faqat dramatik vaziyat shiddat darajasiga yetganida she'riyat tabiiy so'zga aylanadi, chunki bu holda his -tuyg'ularni ifodalash mumkin bo'lgan yagona til hisoblanadi".[4]

She'rdan shaxsiyatlari orqali rafishda his qilmasdan boshqarmaning bo'shlari uchun she'rni hamma vaqt davomida tushunib kelishlari lozim. Eliot "Hamlet" ning ochilish sahnasini dramada she'rdan foydalanishning mukammal namunasi sifatida misol keltiradi. Ortiqcha narsa yo'q va har bir satr dramatik muqarrarlik tuyg'usiga olib keladi. Tomoshabin ham

ne'r yoki nasr ekanligini bilmaydi. She'r shaffof, tomoshabinlar she'riya

Tomas Eliot pyesalar yozishni boshlaganida, uning she'r yozish tajribasi katta foyda keltirmasligini tushungan. Aloqa muammosi she'riyatda bo'lgani kabi, she'riy dramada ham

1919 yilda yozilgan “Ritorika” va she’riy drama nomli yozuvlarida Eliot she’riy dramadagi ritorikaning mobiyati va o’rnini eslatib o’tgan. Eliotning xutishicha barcha ritorikani gorash

va un yomon yozisida shiorim deb hisoblash noto'g'ri shunga qaratay, ritorikaning oldini olish kerak bo'lgan bir uslub deb hisoblash ham xato deydi. Bu holatda ritorika substansiya sifatida va bunday ritorikalar ham yomon emas uning nazarida. Har xil mavzulardagi fikrlarimiz va his-tuyg'ularimizning xilma-xilligiga munosabatimizni moslashtirish, bu haqiqiy ritorikani keltirib chiqarish demakdir. Shekspirning ritorik ifodani aynan shunday moslashuvi tufayli asarlarida yorqin ishlatgan.

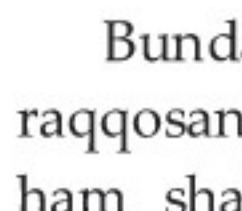
tomoshabinlarni to'g'ridan -to'g'ri murojaat qilish orqali harakatlantirmoqchi bo'lganida, soxta ritorika ko'tariladi. Tomoshabinlar har doim tashqaridan kuzatishi kerak, asar to'liq tushunilgan bo'lsa ham.[5]

Zamонавиј асрда риторик услубдан ко'ра сухбат услубини афзал ко'ради. Аммо бу сухбат услуби ко'pinча риторикага аylanади ва то'г'ридан -то'г'ри нутқ услубидан о' chiriladi. Услуб cheksiz his -tuyg'ular va his -tuyg'ularga moslashtirilishi kerak va bu dramatik tuyg'u

Muvaffaqiyatli she'riy drama faqat odatiy va umuminsoniy his -tuyg'ularni sinchkovlik bilan tanlash va ularga badiiy shakl berish demakdir. She'riy tuyg'u va dramatik in'ikosni birlashtirish kerak, til esa tuyg'u va hissiyotga mos ravishda o'zgarib turishi kerak. She'riv dramada ritorika - bu ma'lum bir ta'sir uchun emas

"She'riy dramada dialog" asari 1928 yilda yozilgan bo'lib, unda aytilgan fikrlar taxminiydir, chunki Eliot hali ham o'z yo'nalishida ijod qilay otgandi. Unda turli nuqtai nazarlar

keltirilgan va muhokama qilingan. Hozirgi zamonda drama ko'pincha siyosat, din va axloq bilan bog'liq deb qaraladi hamda drama bilan bog'liq muammolar juda murakkab va shuning uchun dramaturgiya qonunlarini shakllantirish qiyin deydi o'z qarashlarida. Bundan tashqari, drama shunchaki o'yin -kulgi bilan ta'minlanmaydi: dramaturgning axloqiy qarashlari ham bo'lishi kerakligiga ishonadi.

tashqari she'riy dramada shaklning ahamiyati muhokama qilin

Zamona viy dramaning shakli nasr yoki she'r bo'lishi mumkin. She'r - bu sun'iv vosita va u raqqosaning harakatiga tartib va naqsh qo'ygani kabi sherry dramaning muvaffaqiyati uchun ham shakl muhim va doimiy qolipga ega. Balet - bu liturgiyaning bir turi hisoblanadi. Dramaning tarixiga nazar soladigan bo'lsak, dastlabki dramalar cherkovda paydo bo'lgan, Mass esa bu kichik bir drama, unda barcha birliklar mavjud. Dramaning kelib chiqish manbaiga qaytish bilan u cherkov marosimlari va liturgiyasidan voz kechishga qodir emasligi va unda kuch va hayotiylikka ega ekanligini ham ko'rish mumkin deb yozadi yozuvchi.[6]

Zamora viy durrusining shaxsi yoki she'r bo hishlash uchun. She'r - bu san'iy voska va a hissiy doirani va real haqiqatni chegaralaydi degan tushuncha noto'g'ri. She'r- bu vaqtinchalik

balki umumiy ta'sirchanlik uchun qilingan har qanday inflyatsiya yoki nutq bezagidir. "Badiiy va dramatik tarzda ishlatilgan ritorika, she'riy dramada muhim o'rin tutadi. Eliot tildagi realizmga urg'u berishdan farqli o'laroq, tildan keskin foydalanishni yoqlaydi.

"She'riy dramada dialog" asari 1928 yilda yozilgan bo'lib, unda aytilgan fikrlar taxminiydir, chunki Eliot hali ham o'z yo'nalishida ijod qilayotgandi. Unda turli nuqtai nazarlar keltirilgan va muhokama qilingan. Hozirgi zamonda drama ko'pincha siyosat, din va axloq bilan bog'liq deb qaraladi hamda drama bilan bog'liq muammolar juda murakkab va shuning uchun dramaturgiya qonunlarini shakllantirish qiyin deydi o'z qarashlarida. Bundan tashqari, drama shunchaki o'yin -kulgi bilan ta'minlanmaydi: dramaturgning axloqiy qarashlari ham bo'lishi kerakligiga ishonadi.

265

НамДУ илмий ахборотномаси - Научный вестник НамГУ 2021 йил 12-сон

Bundan tashqari she'riy dramada shaklning ahamiyati muhokama qilinadi. Balet raqqosaning harakatiga tartib va naqsh qo'ygani kabi she'riy dramaning muvaffaqiyati uchun ham shakl muhim va doimiy qolipga ega. Balet - bu liturgiyaning bir turi hisoblanadi. Dramaning tarixiga nazar soladigan bo'lsak, dastlabki dramalar cherkovda paydo bo'lgan, Mass esa bu kichik bir drama, unda barcha birliklar mavjud. Dramaning kelib chiqish manbaiga qaytish bilan u cherkov marosimlari va liturgiyasidan voz kechishga qodir emasligi va unda kuch va hayotiylikka ega ekanligini ham ko'rish mumkin deb yozadi yozuvchi.[6]

Zamonaviy dramaning shakli nasr yoki she'r bo'lisi mumkin. She'r - bu sun'iy vosita va u hissiy doirani va real haqiqatni chegaralaydi degan tushuncha noto'g'ri. She'r - bu vaqtinchalik va doimiy vosita, nasr esa faqat universal va yuzaki bo'lisi mumkin. Shuning uchun adabiyot olamida she'riy dramaga ehtiyoj bor. Elizabet davri dramaturglarini she'riyat va dramani aralashtirib yuborganlikda ayblastash noto'g'ri. She'riyat va drama - bu alohida ob'ektlar emas, balki ular haqiqatan ham ijodiyl ishda birlashtirilgan. Dramatik keskinlik paytalarida she'riyat dramatik bo'ladi.[7]

She'riy va dramatik naqshlarni ajratib bo'lmaydi. Eng buyuk drama - bu she'riy drama va she'riy mahorat dramatik nuqsonlarning o'mmini bosa oladi. Shekspir pyesalari ikkala sining to'liq birlashmasiga misol bo'la oladi. Uning eng zo'r she'riyatini uning dramatik sahnalarida topish mumkin.

Yelizaveta va Yakob dramaturglariga yetishmayotgan narsa bu dramatik konvensiyalar edi va bu kamchiliklar hozirgi zamonda she'riy dramaning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatdi.

Zamonaviy asrda tartibsizlik, axloqiy, ijtimoiy va badiiy konvensiyalarining yo'qligi she'riy dramani qayta tiklashni qiyinlashtirdi. Yelizaveta davrida ingliz dramaturgiyasining buyuk davriga ega bo'lgan xalq boshqa buyuklik davrini kuta olmaydi deb o'ylash xato deydi adib. She'riy dramaga bo'lgan intilish insoniyat tabiatida doimiy bo'lib, uni qayta tiklash esa zamonaviy davrga xos bo'lgan. Agar u hozirgacha qayta tiklanmagan bo'lsa, bu sahnani bilmaydigan shoirlar yoki sahnani bilgan, lekin shoir bo'limgaganlar tomonidan qilingan urinishlar deb qaraladi. [8]

Drama she'riy drama bo'lisi uchun munosib dramatik konvensiyalarni ishlab chiqish kerak. Bunda esa she'riyatning yangi shaklini ishlab chiqish kerak bo'ladi. Uch birlikdan tashkil topgan dramatik konvensiyasi foydaliroq, chunki u konsentratsiya va intensivlikka olib keladi. She'riyat dramasi sun'iy emas; u doimiy va universallikni ifodalaydi

Xulosa qilib aytganda, Shunday qilib, poetik drama ingliz dramaturgiysi tarixida mutlaqo yangi hodisa. Bu XX asrning adabiy inqilobidir. Tomas Eliot nafaqat buyuk adib balki o'z davrining eng ko'zga ko'rinarli dramaturglaridan biridir. Uning asarlarini nafaqat Ga'rb mamlakatlarida hattoki butun dunyoda ham tanolishgan. Eliot asarlari rus, o'zbek, fransuz, nemis va boshqa tillarda tarjima qilingan bo'lib, halihanuz yoshlar orasida o'z mavqeini yo'qotgani yuq. Adibning she'riy dramaga bergen ta'rifi, spektakl va pyessalarida ritorika, dialog va she'riy dramaning o'mini mohirona ochib bergen. Eliotning she'riy dramalarni mashhur bo'lishiga asosiy sabablardan biri, u Shekspir qoliplaridan qochganligida. Dramaturg pyessa yozishidan oldin, bu asarlar tomoshabinga tushunarli bo'lishiga katta ahamiyat qaratgan. She'r va nasrning bir biridan farqi va ustunligi to'g'risida ham unutmagan. Oddiy nutqdan she'r va nasr juda yuqori darajada turushini o'z yozmalarida tobora takrorlagan. Mashhur adib juda ko'plab o'z asrining namoyondalariga zamin yaratgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

266

НамДУ илмий ахборотномаси - Научный вестник НамГУ 2021 йил 12-сон

IKRAMOVA A. A., IKRAMOVA N. A. FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF AMERICAN DRAMA //E-Conference Globe. – 2021. – C. 446-451.

Dubichinskiy V.V. leksikografiya russkogo yazika: ucheb. Posobiye. -: Flinta: Nauka, 2009

Allardyce Nicoll. English Drama, 1900-1930: The Beginnings of the Modern Period.// Cambridge university press, 06/25/2009 –p.745-805.

William W. Demastes, Katherine Kelly British Playwrights, 1880-1956: A Research and

Production Sourcebook // ABC-CLIO, Incorporated 12/09/1996- p. 472

Hugh Maury Richardson Shakespear's Theatre. A Dictionary of his Stage Context //

bilmaydigan shoirlar yoki sahnani bilgan, lekin shoir bolmaganlar tomonidan qilingan urinishlar deb qaraladi. [8]

Drama she'riy drama bo'lishi uchun munosib dramatik konvensiyalarni ishlab chiqish kerak. Bunda esa she'riyatning yangi shaklini ishlab chiqish kerak bo'ladi. Uch birlikdan tashkil topgan dramatik konvensiyasi foydaliroq, chunki u konsentratsiya va intensivlikka olib keladi. She'riyat dramasi sun'iy emas; u doimiy va universallikni ifodalaydi

Xulosa qilib aytganda, Shunday qilib, poetik drama ingliz dramaturgiyasi tarixida mutlaqo yangi hodisa. Bu XX asrning adabiy inqilobidir. Tomas Eliot nafaqat buyuk adib balki o'z davrining eng ko'zga ko'rinarli dramaturglaridan biridir. Uning asarlarini nafaqat Ga'rb mamlakatlarida hattoki butun dunyoda ham tanolishgan. Eliot asarlari rus, o'zbek, fransuz, nemis va boshqa tillarda tarjima qilingan bo'lib, halihanuz yoshlar orasida o'z mavqeini yo'qtgani yuq. Adibning she'riy dramaga bergen ta'rifi, spektakl va pyessalarida ritorika, dialog va she'riy dramaning o'mini mohirona ochib bergen. Eliotning she'riy dramalarni mashhur bo'lishiga asosiy sabablardan biri, u Shekspir qoliplaridan qochganligida. Dramaturg pyessa yozishidan oldin, bu asarlar tomoshabinga tushunarli bo'lishiga katta ahamiyat qaratgan. She'r va nasrning bir biridan farqi va ustunligi to'g'risida ham unutmagan. Oddiy nutqdan she'r va nasr juda yuqori darajada turushini o'z yozmalarida tobora takrorlagan. Mashhur adib juda ko'plab o'z asrining namoyondalariga zamin yaratgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

266

НамДУ илмий ахборотномаси - Научный вестник НамГУ 2021 йил 12-сон

IKRAMOVA A. A., IKRAMOVA N. A. FACTORS AFFECTING THE DEVELOPMENT OF AMERICAN DRAMA //E-Conference Globe. – 2021. – C. 446-451.

Dubichinskiy V.V. leksikografiya russkogo yazika: ucheb. Posobiye. -: Flinta: Nauka, 2009

Allardyce Nicoll. English Drama, 1900-1930: The Beginnings of the Modern Period// Cambridge university press, 06/25/2009 –p.745-805.

William W. Demastes, Katherine Kelly British Playwrights, 1880-1956: A Research and Production Sourcebook // ABC-CLIO, Incorporated 12/09/1996- p. 472

Hugh Macrae Richmond Shakespeare's Theatre: A Dictionary of his Stage Context// Bloomsbury Academic. 03/18/2005. P 584

John Bull British Rhetorician and Logicians // Gale Group/. 10/28/2000 p-381

Gordon Samples. Drama Scholars' A Guide to Plays and Filmscripts in Selected Anthologies, Periodicals, Vol. 3 // Series: Index to Plays and Filmscripts 09/28/1986 p-426

<http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/hh-vek-andreev/ot-viktorianstva-k-xx-veku.htm>

KOSMONIMLARNING NOMLANISH QOIDALARI.

Chirchiq oliy tank qo'mondonlik muhandislik bilim yurti

Tillar kafedrasi o'qituvchisi

O'zbekiston davlat jaxon tillari universiteti mustaqil izlanuvchisi

Ibragimova Dilbar Atxamovna dilbaribragimova1984@gmail.com+998903182080

Annotatsiya: Maqolada o'zbek kosmonimlarining kelib chiqishi bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar natijalari keltirilgan. Har qanday tilning leksikasi kelib chiqishi jihatidan turlicha, aborigen va qarz so'zlardan iborat, deb ishoniladi. Hozirgi o'zbek tili qadimgi o'zbek tilidan kelib chiqadi, unga hind-evropa tillari ta'sir qilgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bu leksik qatlamlarning barchasi o'zbek tili kosmonimlarida aks etadi.

Kalit so'zlar: transpozitsiya, bog'liq otlar, antroponim, antonim, geonim, omonim.

ПРИНЦИПЫ НАЗВАНИЯ КОСМОНИМИ

Чирчикское высшее танковое командное инженерное

училище Старший преподаватель языков

Узбекский государственный мировых языков соискатель

Ибрагимова Дилбар Атхамовна

Аннотация: В статье представлены результаты исследования узбекских космонимов с точки зрения их происхождения. Считается, что лексика любого языка неоднородна по происхождению и состоит как изaborигенных, так и из заимствованных слов. Язык современного узбекского языка уходит своими корнями в древний узбекский язык, на который оказали влияние индоевропейские языки. Исследование показало, что все эти лексические пласти отражены в космонимах узбекского языка.

Ключевые слова: транспозиция, родственные существительные, антропоним, антоним, геоним, омоним.

THE NAMING PRINCIPLES OF COSMONYMS

Chirchik higher tank commanding Engineering school

267

НамДУ илмий ахборотномаси - Научный вестник НамГУ 2021 йил 12-сон